Класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

Проект

№…….

……. 2024 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от проф. Галин Цоков – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

Необходимостта от предложените промени е породена от последните изменения и допълнения на Закона за висшето образование. Съобразно създадената нова ал. 3 на чл. 94 да се регламентира размера на стипендиите за докторантите.

С акта се предлагат следните промени:

1. Постановление на Министерския съвет № 90 от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните

ПРОЕКТ

висши училища и научните организации (ПМС № 90/2000 г.) да бъде изменено и допълнено, като се определи, че:

- българските докторанти, приети във висши училища и научни организации в страната на места, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението им, получават месечни стипендии в размер, определян ежегодно с акта по чл. 92, ал. 1 от Закона за публичните финанси, не по-малък от 150 на сто от минималната работна заплата за страната за последните 12 месеца, за които са публикувани официални данни на Националния статистически институт;

- размерът на допълнително еднократна стипендия за докторантите в редовна докторантура да е същият като този на редовната стипендия;

- размерът на стипендията на докторанти и специализанти - чужденци, приети за обучение във висши училища и научни организации у нас по междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен или по актове на Министерския съвет също да е равен на този на българските докторанти, приети в редовна форма на обучение в държавните висши училища и научните организации;

2. В Постановление на Министерския съвет № 13 от 2024 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2024 г. като в чл. 7 се добавя месечен размер на стипендията за докторантите от държавните висши училища и научни организации в размер на 1227 лв. (което е 150% от минималната работна заплата за страната за последните 12 месеца, за които са публикувани официални данни на Националния статистически институт).

Предложеното увеличение на стипендиите на докторанти отчита променените социално-икономически условия и е израз на държавната политика с цел стимулиране на докторантите към по-високи резултати от обучението и провеждане на защита в срок. По този начин създадат стимули за насърчаване на повече хора да се обучават за придобиване на образователна и научна степен доктор и съответно ще се насърчи развитието на академичния състав във висшите училища.

През последните години наблюдаваме изключително тревожната тенденция на драстично намаляване на броя успешно защитили докторанти. По-голямата част от зачислените докторанти в редовна форма на обучение срещу държавна субсидия се обучават в продължение на три години и получават стипендия, след което не защитават дисертация. По тази причина е необходимо въведените механизми, които поощряват съвестните докторанти, изпълняващи задълженията си в срок, санкциониращи тези, които не са достатъчно заинтересовани и изразходват голям ресурс държавни средства за обучението си без да завършат успешно докторантурата си следва също да се актуализират,

ПРОЕКТ

така че да отговарят на съвременния социален статус. Повишаването на стипендията за докторанти има стимулиращия ефект, който по-значителната сума пари в края на обучението ще има върху докторанта и донякъде ще му даде възможност за по-спокоен старт в научната и академична кариера с по-малко загриженост за посрещане на социално-битовите си нужди в първите месеци.

Причините, които налагат приемането на акта освен необходимостта да се внесе яснота или допълнят някои текстове от подзаконовата нормативна уредба съобразно някои от последните промени в Закона за висшето образование, са свързани с непрекъснато увеличаващите се разходи за издръжка на живот вследствие на инфлационните процеси от последната година и невъзможността с месечната стипендия да се осигури заплащане на поне част от потребностите на докторантите.

Целите, които се поставят с приемането на акта, са да се стимулира на обучението за придобиване на докторска степен и да се повиши квалификацията и да се укрепи академичния състав във висшите училища. По този начин ще бъде постигната устойчива и дълготрайна политика в образованието по отношение на грижата за докторантите. Ще бъде продължена политиката за стимулиране на качеството в образованието чрез по-близки до реалните нужди на докторантите стипендии.

Очакваните резултати от прилагането на акта е оптимизиране на системата за предоставяне на стипендии, повишаване качеството на обучение и доближаването му в по-голяма степен до очакванията на работодателите. Повишаването на размера на стипендията би подпомогнало и повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и би стимулирало трансграничната мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското висше образование.

Прилагането на проекта на Постановление не води до въздействие върху държавния бюджет и ще се осигури в рамките на разчетените в Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. средства. Предложеното изменение не оказва ефект върху целевите стойности на показателите за изпълнение, в т. ч. на ключовите индикатори от програмния формат на бюджета на Министерството на образованието и науката.

Необходимият за прилагането на проекта на акт ресурс от ….. млн. лв. за второто полугодие на 2024 година е разчетен в трансферите от МОН за всяко едно държавно висше училище, утвърдени със Закона за държавния бюджет за 2024 г., поради което прилагаме одобрена финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б” от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Необходимите средства в годишен план за увеличението на стипендиите на докторантите са в размер на ……млн. лв., и за 2025

ПРОЕКТ

г. същите ще бъдат планирани със ЗДБ по бюджетите на съответните държавни висши училища.

Проектът на Постановление на Министерския съвет е публикуван на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове за срок от 14 дни. Проектът на акт е подложен на обсъждане в по-кратък срок предвид края на академична година и необходимостта от предоставяне на допълнителните средствата за стипендии по бюджетите на висшите училища. Целта е висшите училища да получат допълнителните средства в най-кратък срок, за да могат своевременно да организират процедурите по предоставянето на стипендиите на правоимащите лица, в рамките на новоопределените размери.

Изискването на чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове за анализ за съответствие с правото на Европейския съюз не е приложимо към представения проект на акт.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме проекта на Постановление на Министерски съвет за изменение на ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научните организации.

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ